

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

LEGE

**privind educația tinerilor supradotați,
capabili de performanță înaltă**

Senatul adoptă prezentul proiect de lege

CAPITOLUL I

Dispoziții generale și definiții

Art.1.- Prezenta lege creează cadrul juridic de funcționare și organizare a Centrului Național de Instruire Diferențiată, precum și organizarea instituțională a programelor de educație diferențiată pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.2.- De dispozițiile prezentei legi beneficiază tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, cetățeni români cu domiciliul sau reședința pe teritoriul României.

Art.3.- În conformitate cu reglementările Legii învățământului nr.84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr.36/1997, prezenta lege urmărește să promoveze și să garanteze dreptul la o educație diferențiată, creând un cadru legislativ și tehnico-logistic pentru formarea de elite profesionale în toate domeniile de activitate, prin intermediul:

a) educației diferențiate, ca ansamblu de programe educaționale formale, nonformale și informale, adecvate dezvoltării segmentului de populație reprezentat de tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, caracterizat prin nevoi particulare;

b) educării tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, în centre specializate, publice sau private, prin intermediul claselor specializate, al școlilor de weekend, al taberelor de instruire, al școlilor de vară și al programelor de învățământ la distanță sau prin alte forme;

c) curriculum-ului diferențiat, ca modalitatea de adaptare a obiectivelor, conținuturilor, a strategiilor didactice de predare, învățare, evaluare, la posibilitățile aptitudinale, la nivelul posibilităților cognitive, afective și motrice, la ritmul și la stilul de învățare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;

d) parteneriatelor public-private între instituțiile publice și organizațiile care au competență în domeniul educației tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.4.- În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile folosite au următoarele semnificații:

1. *supradotare* - un grad superior mediei convenționale de dezvoltare a aptitudinilor generale sau/și specifice, care necesită experiențe de învățare diferențiate prin volum și profunzime în raport cu experiențele obișnuite furnizate de școală;

2. *tineri capabili de performanță înaltă* - tinerii identificați prin metode științifice ca având realizări și/sau aptitudini potențiale în oricare din următoarele domenii, izolate sau în combinație: capacitatea intelectuală generală, aptitudini academice specifice, gândire productivă și creativă, abilitate în leadership, talent pentru arte, aptitudini psihomotrice;

3. *nevoi particulare* - nevoile de informare, socializare, integrare în colectivități, utilizare a potențialului nativ și format, exprimare creativă și recunoaștere a valorilor personale;

4. *curriculum specializat* - ansamblul coerent de conținuturi, metode de învățare și metode de evaluare a performanțelor școlare, organizat în vederea îmbogățirii și aprofundării competențelor, exersării abilităților înalte și formării comportamentelor specifice determinării performanțelor în domenii de studiu bine definite;

5. *trasee curriculare diferențiate* - traseele de instruire individualizată cu dreptul de selectare a materiilor de studiu din pachete de curricula oferite pe mai multe direcții de studiu;

6. *programe de mentoring* - programele de direcționare a eforturilor în relația maestru-discipol;

7. *programe de tutoring* - programele de îmbunătățire a performanțelor personale prin lecții suplimentare individualizate sub supravegherea și monitorizarea unei persoane cu competență în domeniul selectat.

CAPITOLUL II

Identificarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă

Art.5.- Identificarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă trebuie să reprezinte o parte integrantă a procesului educativ și se va face conform cu procedurile definite de supradotare, validate de programe internaționale.

Art.6.- Procesul de identificare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă trebuie să fie realizat de echipe formate din specialiști în domeniu, psihologi, pedagogi, profesori și trebuie să satisfacă exigențe de obiectivitate, fidelitate, validitate și fiabilitate.

Art.7.- Identificarea va utiliza următoarele instrumentele și procedee:

- a) profiluri psihocomportamentale;
- b) autoapreciere;
- c) nominalizări efectuate de profesori și/sau de grupul de prieteni;
- d) studii de caz;
- e) ghiduri de nominalizare;
- f) chestionare;
- g) teste psihologice de aptitudini școlare, individuale și colective de inteligență, de creativitate, de aptitudini speciale;
- h) analiza activității școlare;
- i) interviuri care acoperă definiția supradotării.

Art.8.- Procedurile de identificare a elevilor cu abilități înalte proveniți din medii socio-economice dezavantajate se adaptează specificului lor.

Art.9.- Orice măsurare, diagnosticare și evaluare a nivelului abilităților are o valoare de predicție limitată în timp.

CAPITOLUL III

Trasee curriculare diferențiate

Art.10.- Traseele curriculare se întocmesc în conformitate cu standardele de performanță specifice tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.11.- Traseele curriculare diferențiate se structurează în conformitate cu principiile generale ale Curriculum-ului Național și cu normele de elaborare specifice educației tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, validate la nivel internațional, și au principii educaționale specifice.

Art.12.- Conținuturile traseelor curriculare sunt concepute diferit în funcție de domeniul de manifestare a abilității, urmărind obiective specifice.

Art.13.- Adaptarea conținuturilor traseelor curriculare la categoria tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, se realizează atât sub aspect cantitativ volumul informației, cât și sub aspect calitativ-ritm, stil de învățare, interdisciplinarități.

Art.14.- Conținuturile curriculare trebuie selectate în funcție de interesele tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, și de nevoile societății.

Art.15.- Profesorii din unitățile de învățământ pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă beneficiază de cursuri de formare metodologică, care să le permită să răspundă nevoilor de informare-îndrumare ale tinerilor pe traseele alese din oferta diferențiată pe arii curriculare.

Art.16.- Strategiile didactice și metodele de predare se adaptează formelor specifice de organizare a procesului instructiv-educativ necesar tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă prin accelerarea studiilor de specialitate în multiple forme, înființarea de grupe sau clase speciale și a unor module diferențiate și individualizate de studii.

Art.17.- Metodologia didactică specifică se adaptează la profilul de personalitate și la gradul de maturitate psihologică a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, precum și la contextul socio-cultural.

Art.18.- Obiectivele specifice în evaluarea procesului instructiv-educativ în cadrul învățământului diferențiat se stabilesc prin standarde curriculare aprobate de Ministerul Educației și Cercetării, la întocmirea cărora vor fi consultate organizațiile nonguvernamentale și/sau instituțiile cu experiență, competență și capacitate de expertiză în acest domeniu.

CAPITOLUL IV

Pregătirea personalului autorizat

Art.19.- Formarea cadrelor didactice necesare instruirii tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă se face pe baza unor programe de pregătire care vor cuprinde curriculum-ul și metodologiile didactice optime pentru educarea și instruirea acestora, ținând cont de natura și nevoile lor.

Art.20.- Durata pregătirii cadrelor didactice va fi de minimum 60 de ore pe an pentru profesorii care lucrează în centre specializate și de minimum 30 ore pe an pentru profesorii care lucrează în școli cu clase specializate și care au aderat la programele de pregătire în educarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.21.- Formarea continuă certificată a cadrelor didactice se realizează prin programe de perfecționare în domeniul psihopedagogiei tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, acreditate conform normativelor în vigoare și metodologiilor validate pe plan internațional de către organizațiile de profil.

Art.22.- Formarea altor categorii de specialiști, psihologi, asistenți sociali, pedagogi, psihopedagogi, se realizează prin cursuri specializate în domeniile identificării, consilierii și psihoterapiei, managementului personal și instituțional, și al marketingului educațional.

Art.23.- Diseminarea și aprofundarea metodologiilor și tehnologiilor educaționale specifice pentru educarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, și pentru înțelegerea psihologiei specifice acestui profil se vor face prin programe naționale de formare de formatori. Aceste programe vor fi gestionate de către Ministerul Educației și Cercetării și vor utiliza atât specialiști în domeniu din țară, cât și specialiști din centrele internaționale.

CAPITOLUL V

Centrul Național de Instruire Diferențiată

Art.24.- În subordinea Ministerului Educației și Cercetării se înființează Centrul Național de Instruire Diferențiată, ca organ de specialitate, instituție publică cu personalitate juridică.

Art.25.- Centrul Național de Instruire Diferențiată va avea următoarele atribuții:

- a) realizarea de programe școlare-pilot și trasee curriculare diferențiate, destinate introducerii metodologiilor de lucru specifice educației tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;
- b) organizarea unui centru de cercetare-pilot și a unor clase experimentale, unde să se valorifice tehnologiile didactice și curriculare specifice sistemului educațional al excelenței;
- c) adaptarea normelor, standardelor curriculare și metodologiilor psihopedagogice internaționale la specificul problematicii naționale;
- d) formarea de specialiști în metodologiile de predare specifice domeniului psihopedagogiei excelenței;
- e) diseminarea informației și problematicii psihopedagogiei excelenței la nivel de cadre didactice și asociații ale părinților;

f) pregătirea și promovarea unui suport informațional privind cercetarea științifică și consilierea în domeniul psihopedagogiei excelenței;

g) distribuirea prin rețelele școlare a materialelor informative privind domeniul psihopedagogiei excelenței;

h) organizarea în cadrul caselor corpului didactic și în cadrul palatelor copiilor, precum și în cadrul școlilor, liceelor, facultăților a unor acțiuni comune de informare cu privire la cercetările specifice psihopedagogiei excelenței;

i) integrarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, în cadrul programelor specifice psihopedagogiei excelenței.

Art.26.- (1) Structura organizatorică și regulamentul de organizare și funcționare a Centrului Național de Instruire Diferențiată se aprobă prin hotărâre a Guvernului, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

(2) Conducerea Centrului Național de Instruire Diferențiată este asigurată de un coordonator al programului educațional specific, ca personal didactic de îndrumare și control, și care oferă asistență de specialitate în planificarea, dezvoltarea, evaluarea și coordonarea programului educațional pentru tinerii supradotați.

(3) Personalul de specialitate al Centrului Național de Instruire Diferențiată este asigurat de un consilier specialist în psihopedagogia excelenței și de un consilier în probleme psihopedagogice generale.

(4) Salarizarea personalului Centrului Național de Instruire Diferențiată se va face în conformitate cu sistemul de salarizare aplicat în sectorul bugetar.

(5) Personalul didactic din cadrul Centrului Național de Instruire Diferențiată se încadrează și este salarizat în conformitate cu prevederile Legii nr.128/1997 privind Statutul personalului didactic, cu modificările și completările ulterioare.

(6) Centrul Național de Instruire Diferențiată poate utiliza colaboratori externi în condițiile legii, în funcție de cerințele programelor elaborate.

Art.27.- (1) Finanțarea Centrului Național de Instruire Diferențiată se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Educației și Cercetării.

(2) Centrul Național de Instruire Diferențiată poate primi donații și sponsorizări, care vor fi utilizate în condițiile legii.

CAPITOLUL VI

Centrele locale de instruire diferențiată

Art.28.- În subordonarea Centrului Național de Instruire Diferențiată se pot înființa centre locale de instruire diferențiată.

Art.29.- Centrele locale de instruire diferențiată au următoarele atribuții:

- a) selectarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă, în funcție de aptitudini, nivel de dezvoltare a abilităților particulare, potențial de dezvoltare a personalității și creativitate;
- b) calificarea continuă, la standarde internaționale, a cadrelor didactice implicate în sistemul de educare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;
- c) implementarea strategiilor optime pentru tinerii supradotați, capabili de performanță înaltă, în programele de instruire a profesorilor;
- d) oferirea de arii curriculare alternative care respectă nucleul curricular național, dar permit extinderea zonelor de studiu specific;
- e) sprijinirea școlilor, cu scopul îmbunătățirii capacității acestora în identificarea și selectarea tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;
- f) oferirea de asistență, îndrumare și orientare a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă;
- g) atragerea de fonduri pentru programele de educație a tinerilor supradotați, capabili de performanță înaltă.

Art.30.- Centrelor locale de instruire diferențiată li se aplică prevederile art.26 alin.(2)-(6).

Art.31.- Activitatea centrelor locale de instruire diferențiată va fi evaluată anual de o comisie de evaluatori, stabilită de către Centrul Național de Instruire Diferențiată.

Art.32.- Centrele locale de instruire diferențiată pot desfășura activități în baza parteneriatelor public-privat cu organizații nonguvernamentale și cu instituțiile de profil specializate în programele educației excelenței la nivel național și internațional.

Art.33.- Următoarele activități ale centrelor locale de instruire diferențiată pot fi finanțate din donații, sponsorizări, granturi, fonduri mixte, bugetare și private, conform legii:

- a) activități de perfecționare profesională și instruire a personalului didactic;
- b) activități de cercetare fundamentală, aplicată și/sau de creativitate;
- c) programe de tutoring;
- d) programe pentru selectarea tinerilor;
- e) selectarea personalului didactic;
- f) cercetarea și dezvoltarea de programe educative;
- g) cheltuieli pentru întreținere și dotare.

Art.34.- Ministerul Educației și Cercetării va distribui fondurile publice alocate programelor de excelență pentru dezvoltarea de programe ale centrelor locale de instruire diferențiată, în urma propunerilor Centrului Național de Instruire Diferențiată.

Art.35.- Centrele locale de instruire diferențiată vor raporta trimestrial Centrului Național de Instruire Diferențiată asupra activităților desfășurate, conform regulamentului de organizare și funcționare aprobat prin ordinul ministrului educației și cercetării.

Art.36.- Centrele locale de instruire diferențiată colaborează cu Institutul de Științe ale Educației, cu organizații nonguvernamentale de profil din țară și/sau din străinătate, cu alte centre de cercetare internaționale, cu universități din țară și/sau din străinătate și cu oameni de știință și de cultură din țară și/sau din străinătate.

Art.37.- Evaluarea centrelor de instruire diferențiată se face în conformitate cu dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr.75/2005 privind asigurarea calității educației, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.87/2006.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art.38.- Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Legii învățământului nr.84/1995, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Art.38.- (1) Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I. La data intrării în vigoare a legii se abrogă orice alte dispoziții contrare prezentei legi.

(2) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Educației și Cercetării elaborează regulamentele care decurg din aplicarea acestei legi și stabilește măsuri tranzitorii.

Acest proiect de lege a fost adoptat de Senat în ședința din 13 decembrie 2006, cu respectarea prevederilor articolului 76 alineatul (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE SENATULUI

Doru Ioan Tărăcilă